

เขื่อนเขี้ยวหลาน

“รูสมิแล”

เขื่อนเขี้ยวหลานอยู่ภาคใต้นี้เอง

บางท่านอาจไม่เคยได้ยิน ส่วนมากมักได้ยินแต่เขื่อนบางลาง จังหวัดยะลา

เขื่อนเขี้ยวหลานปิดกั้นลำน้ำคลองแสง อยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๔๐ กม. ขณะนี้กำลังเป็นโครงการก่อสร้างมีงานสำเร็จไปมากแล้ว

ความเป็นมา

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ กรมชลประทานได้ทำการสำรวจโครงการ ก่อสร้างเขื่อนเขี้ยวหลานและต่อมาการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้สำรวจศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมพบว่า โครงการ

๓๘ รูสมิแล

เขื่อนเขี้ยวหลานมีความเหมาะสมทั้งในด้านวิศวกรรม ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสิ่งแวดล้อมสามารถให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าการลงทุน กฟผ. จึงเสนอโครงการต่อ สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๔ และพิจารณาแล้วเสร็จ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๒๔ จากนั้นจึงได้เสนอโครงการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติดำเนินการก่อสร้าง และเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ โครงการเขื่อนเขี้ยวหลานก็ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการก่อสร้างได้

ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มเตรียมการก่อสร้าง ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๕ กำหนดแล้วเสร็จ จ่ายกระแส

ไฟฟ้าได้ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐

ค่าใช้จ่ายในการลงทุน

รวมเงินทุนตามโครงการ ทั้งสิ้น ๗,๐๓๕.๑๐ ล้านบาท โดยแบ่งเป็น

- เงินกู้จากต่างประเทศ จำนวน ๓,๒๐๕ ล้านบาท

- เงินงบประมาณแผ่นดิน และรายได้ของ กฟผ. จำนวน ๓,๘๓๐.๑๐ ล้านบาท

ส่วนประกอบของโครงการ

โครงการเขื่อนเขี้ยวหลาน มีส่วนประกอบที่สำคัญคือ

๑. ตัวเขื่อน เป็นเขื่อนหินทิ้งแกนดินเหนียว สูง ๔๕ เมตร ยาว ๗๐๐ เมตร ระดับสันเขื่อน ๑๐๐ เมตร (รทก.) ระดับกักเก็บน้ำปกติ ๔๕ เมตร (รทก.) นอกจากตัวเขื่อนใหญ่แล้ว ยังมีเขื่อนปิดช่องเขาขาดอีก ๕ แห่ง อยู่ทางฝั่งขวา ๕ แห่ง และทางฝั่งซ้าย ๑ แห่ง ตัวเขื่อนใหญ่มีประตูดระบายน้ำอยู่ทางด้านขวา ควบคุมด้วยบานระบายน้ำ ๔ ชุด โดยออกแบบให้น้ำไหลผ่านได้วินาทีละ ๓,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร

๒. อ่างเก็บน้ำครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด ๑๖๕ ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่รับน้ำฝน ๑,๔๓๕ ตารางกิโลเมตร ความจุของอ่าง ๕,๔๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำที่ใช้งาน ๔,๒๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำที่ไหลเข้าเฉลี่ย ๓,๐๕๗ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

๓. โรงไฟฟ้า ตั้งอยู่ด้านท้ายน้ำทางฝั่งขวาของแม่น้ำ ภายในอาคารโรงไฟฟ้า ติดตั้งเครื่องกังหันน้ำแบบฟรานซิส และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๓ ชุด ๆ ละ ๘๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ รวมกำลังการผลิต ๒๔๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ ซึ่งจะให้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละประมาณ ๕๕๕ ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง

๔. ระบบส่งพลังไฟฟ้าและลานไถไฟฟ้า ตั้งอยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำ ห่างจากโรงไฟฟ้าประมาณ ๑๐๐ เมตร ส่งไฟฟ้าแก่โครงการด้วยระบบแรงดัน ๒๓๐ กิโลโวลต์ ๒ วงจร ไปยังสุราษฎร์ธานี ระยะทาง ๕๐ กิโลเมตร และระบบ ๑๑๕ กิโลโวลต์ ๒ วงจรไปยังพังงา ระยะทาง ๘๒ กิโลเมตร

ทางด้านนิคม

๑. งานเตรียมการ ได้ก่อสร้างถนนสะพาน บ้านพัก ที่ทำการที่เก็บพัสดุ ฯลฯ
๒. งานก่อสร้างโครงการ ได้แก่ตัวเขื่อน โรงไฟฟ้า อาคารประกอบต่าง ๆ ถนนไถไฟฟ้า และสายส่งไฟฟ้า ทางป่าในพื้นที่อ่างเก็บน้ำ ฯลฯ
๓. งานก่อสร้างหมู่บ้านแห่งใหม่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยในบริเวณอ่างเก็บน้ำ ต้องจ่ายค่าชดเชยทรัพย์สินเสียหายในราคาที่เหมาะสม

งานชดเชยทรัพย์สินและงานก่อสร้างหมู่บ้านแห่งใหม่

๑. การจัดที่ดินแห่งใหม่ให้ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการเขื่อนเชี่ยวหลานจะอยู่ที่ดินครอบครัวละ ๒๐ ไร่ โดยใช้

เป็นที่อยู่อาศัยครอบครัวละ ๑ ไร่ราษฎรปลูกสร้างบ้านเอง และที่ทำกินครอบครัวละ ๑๔ ไร่ กฟผ. ปลูกสร้างสวนยางพาราพันธุ์ดี และมอบให้ราษฎรเจ้าของแปลงเป็นผู้บำรุงรักษา

๒. ก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบประปาภายในหมู่บ้านได้มีการจัดสร้าง โรงกรองน้ำและก่อสร้างสระเก็บน้ำเพื่อเป็นแหล่งน้ำดิบของราษฎร

๓. ก่อสร้างอาคารสถานที่ราชการ ได้จัดสร้าง โรงเรียนชั้นประถมศึกษา สถานเอนามัย วัด และหน่วยพิทักษ์ป่า

๔. ก่อสร้างถนนและสะพานโดยก่อสร้างถนนสายสำคัญยาว ๗ กม. ถนนชอยภายในหมู่บ้านระยะทางรวม ๑๓.๕ กิโลเมตร และก่อสร้างถนนชอยในแปลงสวนยางพารา ระยะทางรวม ๓๐ กม.

ประโยชน์ของโครงการเขื่อนเชี่ยวหลาน

นอกจากจะอำนวยประโยชน์ทางด้านการผลิตไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ ๕๕๕ ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง โครงการเขื่อนเชี่ยวหลานยังได้อำนวยประโยชน์ทางด้านอื่น ๆ อีกคือ ๑. ช่วยเพิ่มผลผลิตด้านเกษตร ในพื้นที่ชลประทาน ๑๐๐.๐๐๐ ไร่

๒. เพิ่มผลผลิตทางการประมงในอ่างเก็บน้ำและบริเวณลำน้ำท้ายเขื่อนตลอดจนในอ่าวบ้านดอนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๓. ช่วยผลักดันน้ำเค็ม และน้ำเสียในแม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง และคลองพุนพิน และช่วยดันน้ำเค็มที่ถูกล้ำเข้าไปในบริเวณพื้นที่ดินดอนสามเหลี่ยมระหว่างลำน้ำตาปีและคลองพุนพิน

๔. ช่วยบันเทาอุทกภัยบริเวณลุ่มแม่น้ำตาปี-พุมดวง

๕. เพิ่มรายได้ให้ราษฎรในเขตพื้นที่สวน เป็นสวนยางพาราพันธุ์ดีซึ่ง กฟผ. ปลูกสร้างให้ราษฎรจำนวน ๕,๐๐๐ ไร่ คิดเป็นผลผลิตปีละประมาณ ๖๐ ล้านบาท

๖. บริเวณอ่างเก็บน้ำจะเป็นแหล่งทิวทัศน์ที่งดงาม ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ไปชม และพักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี

โครงการเขื่อนเชี่ยวหลานเป็นแหล่งพลังงานสำคัญแห่งหนึ่งที่จะช่วยเสริมระบบไฟฟ้าในภาคใต้ให้มั่นคง สามารถกระจายไฟฟ้าไปสู่ชุมชนต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง อันเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนความเจริญที่เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้ต่อไปในอนาคต

นอกจากนั้นแล้ว โครงการนี้ยังเป็นแหล่งโครงการอเนกประสงค์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำที่สามารถอำนวยประโยชน์ให้แก่อาณาประชาราษฎร์หลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยามที่แหล่งพลังงานอื่นถูกกระทบกระเทือนจากปัญหาเชื้อเพลิง

(ตัดตอนข้อความมาจากหนังสือโครงการเขื่อนเชี่ยวหลาน ปชส.๕๑/๑ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กฟผ. พฤศจิกายน ๒๕๒๑)